

TURKU
Kaupunkitutkimusohjelma

Turun kaupunkitutkimus- ohjelma 2022–2025

TURKU

**TURUN
YLIOPISTO**

Åbo Akademi
University

Sisältö

Tiivistelmä	3
1. Johdanto.....	4
2. Tavoitteet.....	6
3. Turun pormestariohjelmasta tutkimusaiheiksi	8
3.1. Kestävä talous.....	10
3.2. Hyvinvoinnin edistäminen.....	11
3.3. Kaupungin kasvu	12
3.4. Korkeakouluyhteistyö, yritykset ja työllisyys.....	13
3.5. Hiilineutraalius ja resurssiviisaus	14
3.6. Kärkihankkeet.....	15
3.6.1. Keskustan kehittäminen	15
3.6.2. Turun tiedepuisto.....	15
3.6.3. Kulttuurin kärkihanke.....	15
3.6.4. Osaamisen kärkihanke	15
3.6.5. Yhteisöllinen Turku	16
3.7. Kansainvälisyys.....	17
3.8. Matkailu ja saavutettavuus	18
3.9. Kaupungin johtaminen.....	19
3.10. Edunvalvonta.....	20
4. Ohjelman toteuttaminen	21
4.1. Rahoitusmuodot.....	21
4.2. Turun kaupunkitutkimusohjelman vuorovaikutusmalli	24
4.2.1. Yhteissuunnittelu	26
4.2.2. Yhteistoiminta.....	27
4.2.3. Yhteinen tiedon jakaminen.....	29
5. Lopuksi	30
Lähdeviitteet	32

Tiivistelmä

Turun kaupunkitutkimusohjelma on Turun kaupungin, Turun yliopiston ja Åbo Akademin yhteinen tutkimusohjelma, jossa tehdään kaupunkien kehitystä koskevaa akateemista tutkimusta. Ohjelman neljäs kausi (2022–2025) jatkaa paikkansa vakiinnuttanutta yhteistyötä.

Kaupunkitutkimusohjelma 2022–2025 ottaa teemansa Turun kaupungin pormestariohjelmasta ja strategiasta. Itse tutkimusohjelman kohde on, strategisten teemojen puitteissa, yhteiskunnallinen ja tilallinen muutos kaupungeissa ja kaupungin mahdollisuudet vaikuttaa tähän muutokseen yksin tai yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Tutkimusohjelma määrittelee laajasti tutkimusten aihepiirin ja antaa esimerkkejä mahdollisista tutkimusaiheista, mutta jättää tutkijoille varsinaisten tutkimuskysymysten määrittelyn ja tutkimuksen sisällön tarkemman rajauksen.

Ohjelman keskeiset tavoitteet ovat (1) vahvistaa alueellisen elinvoiman ja hyvinvoinnin lisäämisen tietoperusteita ja asiantuntijuutta, (2) tuottaa kaupungille uutta tutkimustietoa päätöksenteon tueksi, strategian, pormestariohjelman ja kärkihankkeiden teemojen mukaisesti, ja (3) lisätä akateemisen kaupunkitutkimuksen vaikuttavuutta, erityisesti vuorovaikutuksellista pohdintaa, miten tuloksia voidaan soveltaa ja tietämystä hyödyntää kaupunkipolitiikassa.

Ohjelma järjestää tutkimushaun vuosittain. Lisäksi ohjelma osa- tai täydennysrahoittaa muiden ulkoisten rahoittajien rahoittamia hankkeita tai tarjoaa niille muuta apua kaupunkiorganisaation kanssa toimimisessa. Ohjelman puitteissa myös hankkeistetaan suoraan pieniä ”täsmätutkimuksia” kaupunkiorganisaation akuutteihin tietotarpeisiin. Lisäksi ohjelma jakaa vuosittain kannustapurahoja kaupunkitutkimusohjelmaa toteuttaviin Pro Gradu-tutkielmiin Turun yliopistossa ja Åbo Akademiassa.

Turun kaupunkitutkimusohjelma on kaupungin ja yliopistojen toimintamalli yhtä aikaa tieteellisesti korkeatasoisen ja kaupungin kannalta hyödyllisen tutkimuksen edistämiseksi. Se on Suomessa ja kansainvälisesti tunnustettu kaupungin ja yliopistotutkimuksen yhteistyömuoto.

1. Johdanto

Turun kaupunkitutkimusohjelma on Turun kaupungin, Turun yliopiston ja Åbo Akademin yhteinen tutkimusohjelma, jossa tehdään kaupunkien kehitystä koskevaa akateemista tutkimusta. Ohjelman neljäs kausi (2022–2025) jatkaa vakiintunutta yhteistyötä.

Kaupunkitutkimus on moni- ja poikkitieteellinen tieteenala, jossa tutkimuksen kohteena tai toimijana on kaupunki. Tutkimuksen alaan katsotaan kuuluvaksi myös aiheet, joissa kaupunki, kaupunkilaiset tai kaupungissa tapahtuvat ilmiöt ovat olennaisena osana. Ohjelmassa sopiviksi tutkimuskohteiksi rajautuvat täten laveasti aiheet, jotka tuottavat kaupungin kehittämisen kannalta hyödyllistä tietoa tai välittävät sitä koskevaa teoreettista (olemassa olevaan tutkimukseen perustuvaa, jäsenneltyä) näkemyksellisyyttä. Ohjelman puitteissa rahoitettava kaupunkitutkimus on usein luonteeltaan ”käytöstä inspiroitunutta perustutkimusta” joka pyrkii sekä tuottamaan käytännön hyötyä kaupungille että lisäämään syvällistä tieteellistä ymmärrystä.^{1,2,3}

Kaupunkitutkimusohjelma 2022–2025 ottaa teemansa Turun kaupungin pormestari-ohjelmasta ja strategiasta.^{4,5} Itse tutkimusohjelman kohde on, näiden teemojen puitteissa, yhteiskunnallinen ja tilallinen muutos kaupungeissa ja kaupungin mahdollisuudet vaikuttaa tähän muutokseen yksin tai yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Tutkimusohjelma määrittelee laveasti tutkimusten aihepiirin ja antaa esimerkkejä mahdollisista tutkimusaiheista, mutta jättää tutkijoille varsinaisten tutkimuskysymyksien määrittelyn ja tutkimuksen sisällön tarkemman rajauksen. Ohjelma haastaa tutkijat pohtimaan kaupungin kilpailukyvyn ja kestävä kasvun tekijöitä sekä miten lisätä ennaltaehkäisevästi kaupunkilaisten hyvinvointia ja aktiivisuutta. Ohjelman tavoite on vahvistaa Suomen keskeisimmän kaupunkipoliittisen toimijan – kaupunkien itse – ja tässä tapauksessa etenkin Turun kaupungin tietopohjaa kehittämisvalintoja tehtäessä.

KUVA: RAMI SAARIKORPI

Kaupunkipolitiikan tärkeydestä vallitsee liki globaali konsensus. Yhdistyneiden kansakuntien kaupunkiagenda vakuuttaa, että hyvin suunnitelluilla ja johdetuilla kaupungeilla on oleellinen rooli maailmanlaajuisten ekologisen ja sosiaalisen kestävän kehityksen haasteita ratkottaessa.⁶ YK:n kestävän kehityksen kaupunkitason tavoitteissa korostuvat mm. riittävän asumistason ja peruspalveluiden takaaminen kaikille, kestävä liikennejärjestelmä, kulttuuri- ja luonnonperinnön suojeleminen, kaupunkien haitallisten ympäristövaikutusten vähentäminen, kaikille turvalliset julkiset tilat sekä ilmastonmuutoksen torjunta, vaikutusten lievittäminen ja niihin sopeutumista edistävät toimenpiteet.⁷ Euroopan Unionissa kaupunkien poliittinen painoarvo toimijoina on kasvanut ja kaupunkipolitiikasta on tullut vakiintunut osa aluepolitiikkaa. EU:n kaupunkiagendalla korostuvat innovaatioiden ja työllisyyden, kestävä kehityksen sekä sosiaalisen koheesion teemat.⁸ Suomen kansallinen kaupunkistrategia (2020) korostaa kumppanuutta kaupunkien ja valtion välillä sekä kaupunkien toimijuutta useimmilla julkisen politiikan alueilla.⁹ Työnjako eli se, että valtio mahdollistaisi puitteet, edellytykset ja kyvykkyyden, siinä missä kaupungeilla olisi strateginen ja aktiivinen rooli kehittyä omiin vahvuuksiinsa perustuen, ei kuitenkaan ole ollut selvä.¹⁰ Kriittisten kommentaattoreiden mukaan Suomen valtion kaupunkipolitiikasta puuttuu taju suurten kaupunkien ja kaupunkiseutujen erityisyydestä sekä politiikan yhteydestä tapahtuneeseen kaupunkikehitykseen.^{11,12}

Turun kaupunkitutkimusohjelman neljänneskausi alkaa yhtä aikaa kansallisen sote-uudistuksen toteutuksen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelut siirtyvät vuonna 2023 kunnilta uudelle aluehallinnolle. Se muuttaa kaupunkien roolia perusteellisesti. Tulevaisuudessa kaupungit keskittyvät aiempaakin enemmän alueidensa taloudellisen perustan, innovointikyvykkyyden ja elinvoiman tukemiseen, työllisyyden parantamiseen (mitä vastuuta siirtyy niille kansalliselta tasolta), kaupunkikehittämiseen mukaan lukien ekologisen kestävyuden ja kaupunkiympäristön viihtyisyyden edistäminen, peruskoulutuksen ja osittain toisen asteen koulutuksen tarjoamiseen, sekä kansalaisten hyvinvoinnin lisäämiseen ennaltaehkäisevin toimenpitein, mihin kuuluvat muun muassa osallisuus, ulkomaalaistaustaisen väestön integraatio, kulttuurin vahva rooli ja liikunta-palvelut. Tämä painopistemuutos heijastuu myös uudessa kaupunkitutkimusohjelmassa.

Turun kaupunkitutkimusohjelma on kaupungin ja yliopistojen toimintamalli tieteellisesti korkeatasoisen ja kaupungin kannalta hyödyllisen tutkimuksen edistämiseksi. Tiedon liikkumisen määrätietoinen lisääminen, tutkimustietoon perustuva yhteiskehittely eri organisaatioiden välillä, ja sitä kautta akateemisen tutkimuksen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden edistäminen on vahva kansallinen ja globaali tavoite sekä ohjelman kulmakivi. Turun malli on nostettu esiin onnistuneena kaupungin ja yliopistotutkimuksen yhteistyömuotona Suomessa ja kansainvälisesti.^{13,14,15,16,17} Se esiintyy mm. malliesimerkkinä strategisesta kaupunki-yliopisto -yhteistyöstä EUniverCities-järjestön käsikirjassa.¹⁸

2. Tavoitteet

Kaupunkitutkimusohjelma haastaa niin tutkijat kuin käytännön toimijatkin pohtimaan hyvän kaupungin kehittämisen tavoitteita ja keinoja. Se kehottaa pohtimaan niitä tekijöitä ja toimintatapoja, jotka edesauttavat ekologisesti, kulttuurillisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti tasapainoisen sekä ilmapiiriltään

vapaan ja innovatiivisen suomalaisen suuren kaupungin kehitystä. Tutkimusohjelman teemat määrittyvät Turun pormestariohjelman ja strategian pohjalta. Näiden teemojen puitteissa rahoitetut tutkimushankkeet ovat kuitenkin lähtökohdiltaan akateemista.

Turun kaupunkitutkimusohjelman 2022–2025 keskeiset tavoitteet ovat:

- 1) Vahvistaa alueellisen elinvoiman ja hyvinvoinnin lisäämisen tietoperusteita ja asiantuntijuutta
- 2) Tuottaa kaupungille uutta tutkimustietoa päätöksenteon tueksi, strategian, pormestariohjelman ja kärkihankkeiden teemojen mukaisesti
- 3) Lisätä akateemisen kaupunkitutkimuksen vaikuttavuutta, erityisesti vuorovaikutuksellista pohdintaa, miten tuloksia voidaan soveltaa ja tietämystä hyödyntää kaupunkipolitiikassa

Kupittaaan kärjen havainnekuva. KUVA: LUNDEN ARKKITEHDIT OY & ARKKITEHDIT VON BOEHM-RENELL OY

Päätöksenteon valmistelua tukeva tieto voi koskea esimerkiksi kaupungin muuttunutta toimintaympäristöä tai uudistamista kaipaavia toimintamalleja. Tietoperustaa ja tietoperusteista johtamista vahvistamalla pyritään lisäämään kaupungin kehittämistoiminnan vaikuttavuutta.

Yliopistoasiantuntemus voi avata kaupungin muutoksen ajallista ulottuvuutta ja vertaileva tutkimus näkökulmia muiden kaupunkien kehityssuunnista ja toimintatavoista. Historiallinen näkökulma syventää tämänhetkisten aiheiden ja laajempien muutosten tarkastelua sekä tuo vertailukohtia nykyisille päätöksille ja toiminnalle. Historiallinen tutkimus auttaa hahmottamaan toimijuutta ja sitä mikä tietyyssä toiminnassa ja kehityksessä on ajalle tyypillistä ja mikä esimerkiksi Turulle erityistä. Tulevaisuuteen suuntaava tutkimus voi puolestaan olla ennakointia, tulevaisuuden rakentamista, vaihtoehtoisten kehityskulkujen ja trendien esittämistä ja analysointia tai näihin liittyvää normatiivisten ja eettisten tavoitteiden pohdintaa. Tulevaisuusorientoitunut tutkimus huomioi myös muutoksen yllätyksellisyyttä.

Ohjelmasta rahoitettavan tutkimuksen ei tarvitse välttämättä sisältää Turkua koskevaa empiiristä tutkimusta. Sen sijaan tutkimus voi käsitellä yleisemmin jonkin ilmiön muutosta ja sen vaikutusta kaupunkikehitykseen, tai jotain toista kaupunkia tai kaupunkeja, mikäli niistä saatava tieto on perustellusti hyödyllistä Turun kehittämisen kannalta. Kaupunkikehityksen ilmiöt ja pyrkimykset vaikuttaa niihin ovat ohjelman ydinaluetta. Kansainväliset vertailut ja yleisemmin ilmiöiden suhteuttaminen kansainvälisesti ovat tervetulleita näkökulmia. Pohjois-eurooppalaiset Turun kokoiset tai alueelliselta merkitykseltään samantyyppiset kaupungit ovat erityisen mielenkiintoisia vertailukohteita.

Tietoa tuotetaan paitsi kaupungin johdolle, henkilökunnalle, kaupunginvaltuutetuille ja kaupunkikehityksen asiantuntijoille myös laajasti kaupunkilaisille. Kaupunkitutkimuksen aluelähtöisen luonteen vuoksi yksittäiset hankkeet tuottavat usein tietoa poikkihallinnollisista ilmiöistä ja samanaikaisesti useiden eri toimialojen tarpeisiin.

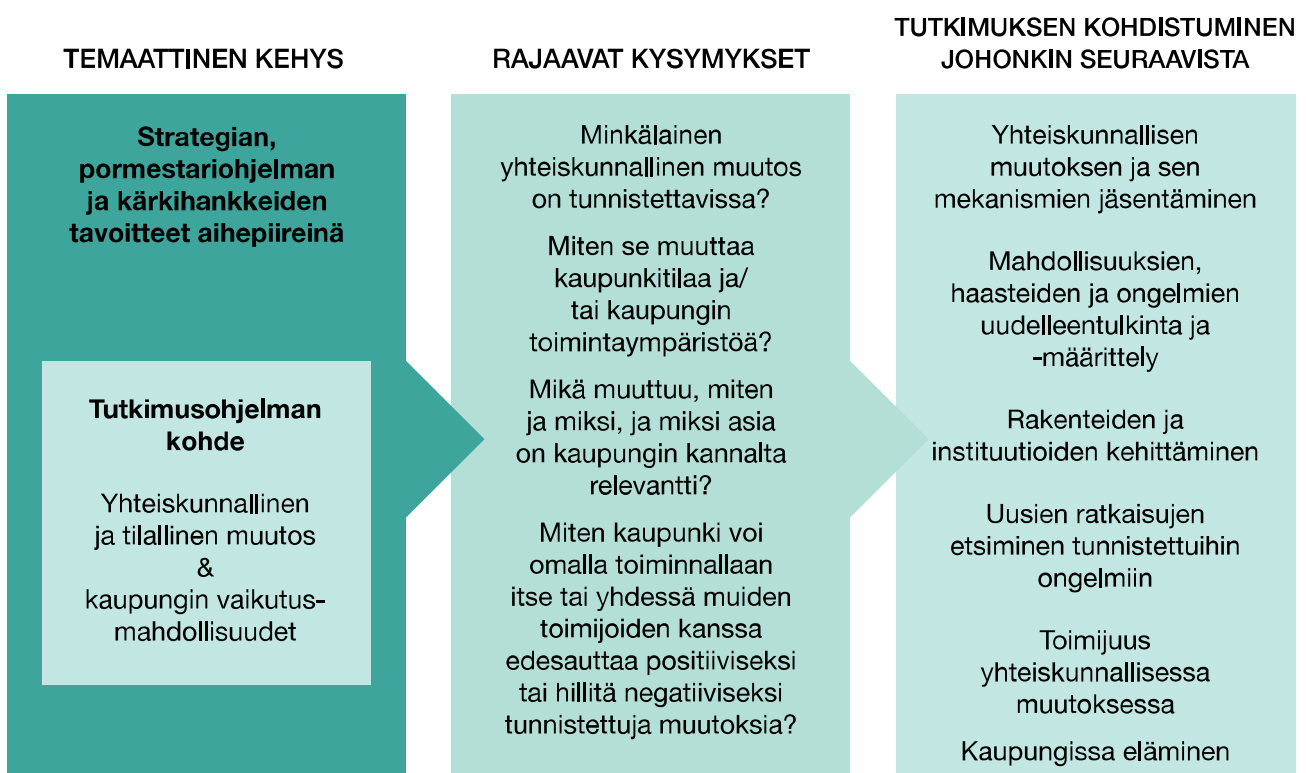
Tavoitteena on, että saatuja tutkimustuloksia ja välitettyä tietämystä hyödynnetään. Tutkijoiden odotetaan julkaisevan tuloksia sekä akateemisesti, ns. vertaisarvioituissa tieteellisissä sarjoissa, että yleistajuisesti, ja keskustelevan niistä kaupungin asiantuntijoiden ja muiden soveltavien tahojen kanssa. Jokainen rahoitettava hanke julkaisee myös tiiviin ja yleistajuisen katsauksen ohjelman omassa sarjassa. Ohjelman keinoja tutkimuksen yhteiskunnallisen vaikuttamisen lisäämiseen avataan luvussa 4.2.

Yliopistot pyrkivät omilla toimillaan lisäämään yhteistyötä kaupunkitutkimuksessa paikallisten yliopistojen ja niiden oppialojen välillä sekä laajemmin kansallisesti ja kansainvälisesti. Kaupungin ja yliopistojen yhteinen kaupunkitutkimusohjelma tukee merkittävästi tätä tavoitetta. Turku on ohjelman myötävaikutuksella lunastanut paikkansa kaupunkitutkimuksen toisena kansallisena keskittymänä pääkaupunkiseudun ohella.

3. Turun pormestariohjelmasta tutkimusaiheiksi

Turun kaupungilla on kaksi ohjaavaa strategista dokumenttia. Pormestariohjelma on nykyisen kaupunginvaltuuston ensitöikseen solmima sopimus, joka määrittää Turun valtuustokauden 2021–2025 painopisteet. Sitä seurannut kaupunkistrategia kokoaa samat tavoitteet yhteen suuremmiksi ja usein selkokielisemmin ilmaistuksi kokonaisuuksiksi. Hallinnossa varsinaisena ohjaavana asiakirjana pidetään pormestariohjelmaa. Siksi myös kaupunkitutkimusohjelman teemoittelu perustuu siihen. Kaupungin kehittämistoiminnan painopisteisiin ja tavoitteisiin suhtaudutaan kuitenkin aihepiireinä, joita käsitellään tutkimuslähtöisesti eli näkökulmia tieteellisistä keskusteluista, teorioista, olemassa olevasta tutkimustiedosta ja eri oppialojen tutkimuksellisista perinteistä hyödyntäen ja soveltaen. Tutkimuslähtöisyys on akateemisen kaupunkitutkimuksen edellytys ja kaupungin uudistumisen kannalta hyödyllisen tiedonjalostuksen tae.

Kaupunkitutkimusohjelman erityinen kohde on, pormestariohjelmasta johdettujen teemojen puitteissa, yhteiskunnallinen ja tilallinen muutos kaupungeissa, ja kaupungin mahdollisuudet vaikuttaa tähän muutokseen (Kuvio 1). Tutkimuskohteet täsmentyvät edelleen rajaavien kysymysten ja tutkimusaiheiden kautta, jotka pureutuvat muutoksen syihin ja seurauksiin sekä kaupunkiorganisaation keinoihin määrittää tai muuttaa kehityksen suuntaa. Tutkimusohjelma tarjoaa näin ollen temaattisen kehyksen, mutta jättää varsinaisten tutkimuskysymysten määrittelyn ja tutkimusten sisällön tarkemman rajauksen tutkijoiden ehdotettavaksi.

Kuvio 1. Pormestariohjelman teemoista tutkimusaiheiksi.

Luvun loppuosa esittelee lyhyesti Turun pormestariohjelman teemat ja antaa esimerkkejä miten ne kääntyvät tutkimuksen teemoiksi tai aiheiksi. Ne on jätetty tarkoituksella melko yleiselle tasolle, ajatellen erityisesti ohjelman tutkimushakujia, joissa tutkijat voivat ehdottaa tarkempia tutkimuskysymyksiä ja -asetelmia näiden teemojen alla (ks. luku 4). Suoraan kaupungin tarpeiden mukaan speksattavia ”täsmätutkimuksia” rajataan huomattavasti tarkemmin hankekohtaisesti. Ideoita tarkempiin tutkimusaiheisiin voi hakea myös suoraan pormestariohjelmasta ja Turun strategiasta. Pormestariohjelman kaikkiaan 10 alalukuun jaottuvat tavoitteet ovat toisiaan tukevia ja täydentäviä: kaupunkilaisten hyvinvointi lisää kaupungin elinvoimaa – ja toisin päin. Lämpileikkaavia teemoja ovat esimerkiksi kasvuhakuisuus, väestön hyvinvoinnin tukeminen, osallisuus, asukas- ja asiakaslähtöisyys, kaupunkiympäristön elämyksellisyys, olemassa olevan rakennetun, kulttuuri- ja luonnonympäristön täydentävä uudistaminen sekä

digitalisaatio, resurssiviisaus ja ympäristöystävällisyys. On ilmeistä, että tarve reagoida moniin globaaleihin muutostrendeihin kuten ilmastonmuutokseen, kaupungistumiseen, monikulttuurisuuteen, elinkeino- ja työelämän jatkuvaan uudistumiseen sekä eriarvoisuuksien kirjoon määrittävät myös Turun kaupunkipolitiikan ja vastaavasti kaupunkitutkimusohjelman tavoitteita. Tutkimusohjelma kannustaa näiden ilmiöiden ja niihin liittyvien pyrkimysten tutkimukselliseen tarkasteluun Turun ja siihen verrattavissa olevien kaupunkien ja kaupunkiseutujen kontekstissa, punnitien missä mielessä nämä ilmiöt ovat tai eivät ole yleismaailmallisia ja niiden ratkaisut ovat tai eivät ole (vain) paikallisia. Esimerkiksi tieto miten kaupunkien väestöä eri tavoin aktivoivien ”vapaa-ajan palveluiden” tavoitteita ja tuloksellisuutta määritellään maailmalla ei välttämättä ole sellaisenaan sovellettavissa Turussa, mutta voi tarjota perusteltuja näkökulmia kaupungin kehittämisvalintoihin.

KUVA: ILKKA NURMINEN

3.1. Kestävä talous

Turun taloudenpidon selkäranka on aktiivinen kasvu- ja työllisyyspolitiikka, joka vahvistaa kaupungin veropohjaa. Työllisyyden parantaminen on kaupungille erittäin tärkeä tavoite. Kasvatavat verohyödyt käytetään Turun talouden tasapainottamiseen ja palvelujen turvaamiseen. Painopistettä siirretään ennalta ehkäiseviin (hyvinvointi)palveluihin, joilla pyritään myös vähentämään raskaampien (ja kalliimpien) palveluiden tarvetta. Vaikutukset varmistetaan suunnitelmallisuudella ja seurannalla.

Kaupungin kasvua tavoitellaan, mikä edellyttää merkittävää lisärakentamista ja investointeja. Erikseen mainitaan koulu- ja päiväkotiverkon korjaaminen ja rakentaminen, Kupittaaan kansihanke osana tiedepuiston kärkihanketta ja uudistuvan Itäharjun kaupunginosan kehittämistä, uusi konserttitalo, ratapihan elämyskeskus (kaupungin osakkuus areenassa), Taitokampus, uusien asuinalueiden rakentamisen tukeminen, liikenteen kulkutapajakaumaan vaikuttaminen parantamalla pyöräilyn, kävelyn ja joukkoliikenteen houkuttelevuutta, ja joukkoliikennratkaisu (ml. mahdollinen raitiotie).

Pormestariohjelmassa kestävän talouden teemoja ovat

- hallittu menojen kasvuvauhti
- kaupungin taloudellisen aseman ja investointikyvyn parantaminen
- rakenteelliset uudistukset, tuottavuutta parantaen ja palvelutasoa heikentämättä
- sote-uudistuksen vaikutukset kaupunkitalouteen
- menojen hallinta poikkeustilanteissa
- veropohjan vahvistaminen
- palveluverkkojen kehittäminen demografisia muutoksia vastaavasti, ml. korjausrakentaminen
- kasvua vauhdittavat investoinnit
- kestävän kehityksen huomiointi kaikessa rakentamisessa

Kaupunkitutkimusohjelmassa tutkimuksen teemoja voivat olla mm.

- työllisyyden vahvistaminen kaupungeissa
- kunnallistalouden kehitys
- kaupunkien investointikyky ja uudet rahoitusmallit
- kaupungin kasvun dynamiikka
- kumppanuussopimukset (kuten Iso-Britannian City Deal -malli) kaupunkien taloudellisen toimeliaisuuden vahvistajina
- kehitys- ja kokeilualustatoiminnan (esim. living labs) merkitys
- palveluverkon kehittyminen ja kehittäminen
- kaupungin palveluiden kohdentuminen, vaikuttavuus ja kustannustehokkuus
- kaupunkikehityksen historialliset murrosvaiheet

3.2. Hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvoinnin edistämiseen kuuluvat hyvinvoinnin, kasvatuksen ja opetuksen sekä vapaa-ajan palveluiden kokonaisuudet. Sote-uudistusta seuraten kaupungin toiminnan painopiste siirtyy aiempaa enemmän ennaltaehkäiseviin palveluihin. Sote-uudistuksen rajapinnassa palveluohjausta vahvistetaan. Velvollisuudet täytetään kustannustehokkaasti, yhteistyössä kolmannen sektorin ja yksityisten palvelutarjoajien kanssa. Korona-ajan aiheuttamiin hoito- ja palveluvelkoihin puututaan.

Pormestariohjelmassa hyvinvoinnin teemoja ovat mm.

- sujuva arki
- hyvinvointia tukeva ennaltaehkäisevä työ ja tiivis yhteistyö hyvinvointialueen korjaavien palveluiden kanssa
- erilaisia ikävaiheita ja elämäntilanteita tukevat palvelut
- turkulaisten osaamis- ja koulutustason nostaminen
- erikoisluokkatoiminnan laajentaminen ja lähiökoulujen vetovoiman parantaminen
- koulujen välisten erojen tasaaminen ns. positiivisen diskriminaation keinoin
- kulttuuri osana kiinnostavaa ja vetovoimaista Turkuja sekä kaupunkilaisten hyvinvoinnin edistämistä
- väestön mahdollisuus osallistua, tehdä ja kokea kulttuuria iästä tai elämäntilanteesta riippumatta
- lähiliikunnan tukeminen ja liikkumaan kannustaminen kaiken ikäisten keskuudessa
- koronavuosien lisäämään nuorten pahoinvointiin tarttuminen sekä riittävän avun ja tuen tarjoaminen yhdessä kolmannen sektorin kanssa

Kaupunkitutkimusohjelmassa tutkimuksen teemoja voivat olla mm.

- kunnan hyvinvoinnin edistämisen tehtävän muotoutuminen
- kaupunkien ja hyvinvointialueiden / järjestelmän rajapintojen toimivuus
- palveluohjaus ja/tai palveluiden kohdentuminen ja oikea-aikaisuus
- tulevaisuuden koulutuksen tarpeet ja tavat
- koulutuksen tasa-arvon lisääminen eri sosiaalisten ryhmien ja alueiden välillä
- ulkomaalaistaustaisten nuorten integraatio
- nuorten koulutusmyönteisyyden vahvistaminen
- kulttuurin, taiteen ja luovien alojen merkitys ja vaikutus kaupunkikehitykseen sekä kaupunkilaisten hyvinvointiin
- liikunnan motivaatiotekijät liikkumattomien keskuudessa
- korona-ajan jälki sosiaalisessa kehityksessä

KUVA: MAIJA LINNALA

3.3. Kaupungin kasvu

Turun tavoitteena on kaupungin kasvu. Se tarkoittaa uusia asukkaita, uusia yrityksiä ja uusia työpaikkoja eli verotuloja ja investointeja. Kaupunkikehitys tarkoittaa kaupungin rakentumista ja rakentamista tukemaan kasvua, luomaan viihtyisää asuin- ja yritys ympäristöä ja rakentamaan kestävä, energiatehokasta kaupunkiympäristöä.

Pormestariohjelmassa kaupungin kasvun teemoja ovat

- kaupungin tiivistys täydennysrakentamalla hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrelle
- lähiluonnon ja viheralueiden merkitys sekä viihtyvyyden että ilmastonmuutokseen varautumisen näkökulmista
- palveluverkon kehittäminen
- turvallisuus osana inhimillistä kestävyttä ja viihtyisyyttä
- merellisen Turun eli kaupungin merellisen yhteyden kehittäminen
- kumppanuudet ja yhteistyö kaupunkikehittämisessä
- sujuvat lupaprosessit
- tonttitarjonnan lisääminen erityisesti houkuttelevilla alueilla
- asumisen monipuolisuus (ml. hallintamuodot) alueittain
- segregaaation hillitseminen ja purkaminen asunto- ja maapolitiikalla
- sujuva liikkuminen elämäntilanteesta riippumatta
- Turun keskustan saavutettavuus kaikilla liikennemuodoilla

Kaupunkitutkimusohjelmassa tutkimuksen teemoja voivat olla mm.

- kasvun ja hyvinvoinnin suhde
- kaupungistumisen dynamiikka ja vaikutukset elinympäristöihin
- asumiskulttuurien ja -tavoitteiden mahdolliset muutokset
- kaupunkikehittämisen kumppanuusratkaisut ja osallisuus
- kaupungin merellisen yhteyden edistäminen
- asuinalueiden erilaistumisen ja segregaaion dynamiikat ja niihin vaikuttaminen
- liikennemuotojakauman kehitys ja siihen vaikuttaminen

Kupittaaan kärjen havainnekuva. KUVA: LUNDEN ARKKITEHDIT OY & ARKKITEHDIT VON BOEHM-RENNELL OY

3.4. Korkeakouluysteistyö, yritykset ja työllisyys

Turun kehityksen kivijalkoja ovat yliopisto ja korkeakoulut sekä monipuolinen ja vahva yrityskehitys. Kaupunki pyrkii parantamaan niiden edellytyksiä vahvistaa omaa asemaansa ja kilpailukykyään. Tämä kolmiyhteys on elinkeinopolitiikan keskiössä. Kaupunkien roolin muutokseen kuuluva työllisyyspalveluiden järjestämisvastuun siirto niille (2024) avaa uusia keinoja vastata osaamistarpeisiin.

Pormestariohjelmassa yrityksiä tukevan elinkeinopolitiikan teemoja ovat

- yritysvaikutusten arviointi elinkeinoelämää koskevien asioiden yhteydessä
- kaupungin työllisyyspalveluiden vahvistaminen ja uudet työllistymistavoitteet
- työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton edistäminen alueen yritysten osaamistarpeiden mukaisesti

Kaupunkitutkimusohjelmassa tutkimuksen teemoja voivat olla mm.

- kaupunkien, yliopistojen ja yritysten yhteistyömallien kehitys
- työllisyyden vahvistaminen
- kaupunki verkostoinen tki- ja elinkeinotoiminnan kansainvälisyyden edistäjänä

KUVA: HANNA OKSANEN

3.5. Hiilineutraalius ja resurssiviisaus

Turun kaupunki toimii kaikessa kestäväen kehityksen periaatteiden mukaisesti. Kaupunki saavuttaa YK:n kestäväen kehityksen kaupunkitason tavoitteet 2030-luvulla. Kaupungin nykyinen hiilineutraaliustavoite tarkoittaa, että vuonna 2029 Turku ei tuota enää yhtään päästöjä ilmakehään. Sen jälkeen sen tavoite on olla ilmastoposiitivinen eli ilmakehää viilentävä, ensimmäisenä suomalaisena kaupunkina. Turun Ilmastosuunnitelma 2029 on päivitetty toukokuussa 2022. Suhteellisesti suurin paine vähentää päästöjä kohdistuu tällä hetkellä liikenteeseen.

Pormestariohjelmassa hiilineutraaliuden ja resurssiviisauden teemoja ovat

- keinot päästöjen jatkuvaan vähentämiseen
- luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen, sisältäen lähiluonnon vahvistamisen ja kaupunkivehreyden lisäämisen
- ilmastotavoitteet osana maankäyttöä, energiaa, rakentamista ja liikkumista koskevaa päätöksentekoa
- kaupungin palveluiden kannustavuus ympäristöystävällisiin ratkaisuihin kaupunkilaisten ja yritysten keskuudessa
- kiertotalouden edistäminen yhdessä muiden toimijoiden kanssa

Kaupunkitutkimusohjelmassa tutkimuksen teemoja voivat olla mm.

- luonnon monimuotoisuuden ylläpitämisen ja lisäämisen keinot ja ratkaisut kaupunkikehittämisessä
- ilmastopolitiikan ja maankäytön kehittämisen yhteydet
- ympäristöystävällisiin valintoihin kannustaminen
- kiertotalous kaupunkikehittämisessä

KUVA: JOEL KARLSSON

3.6. Kärkihankkeet

Kärkihankkeilla tarkoitetaan yhden tai useamman valtuusto- ja kaupungin strategia-kauden aikana vaikuttavia politiikan keino- tai toimenpidekokonaisuuksia, joilla panostetaan keskeisten strategisten tavoitteiden toteuttamiseen. Turun pormestariohjelmaan kuuluu viisi kärkihanketta. Monien (mutta ei kaikkien) kaupunkitutkimusohjelman hankkeiden odotetaan linkittyvän myös kärkihankkeisiin.

3.6.1. Keskustan kehittäminen

Tavoite on vahvistaa Turun keskustan kilpailukykyä ja vetovoimaa niin liike-toiminnan ja matkailun kuin asumisen ja viihtymisen näkökulmista, kokonaisvaltaisesti ja Turun keskustavision¹⁹ mukaisesti.

Kaupunkitutkimusohjelmassa tutkimuksen teemoja voivat olla mm.

- kaupunkikeskustat investointikohteena
- kaupan rakenteen muutos ja keskusta-asumisen kehitys
- elinkeinoelämän ja asukkaiden osallisuus
- kaikille turvalliset julkiset tilat
- ympärivuotisen elävyyden ja elämyksellisyyden kehittäminen

3.6.2. Turun tiedepuisto

Tavoite on tehdä Tiedepuiston alueesta kansainvälisesti kiinnostava, kokeileva osaamiskeskittymä, joka on toiminnoiltaan monipuolinen ja logistisesti vetovoimainen. Apuna käytetään verkostomaisia toimintamalleja (triple helix jmv.).

Kaupunkitutkimusohjelmassa tutkimuksen teemoja voivat olla mm.

- tiedepuistojen (jmv.) toimintojen kehitys ja suhde muuhun kaupunkiin
- työnteon tilojen muutokset ja suhde kaupunkikehittämiseen
- vetovoimaisen kaupunkiympäristön edellytykset

3.6.3. Kulttuurin kärkihanke

Tavoite on parantaa taiteen ja kulttuurin toimintaedellytyksiä Turussa yhteistyössä alan toimijoiden kanssa. Toiminta tukee kaupunkilaisten hyvinvointia ja alueen elinvoimaa.

Kaupunkitutkimusohjelmassa tutkimuksen teemoja voivat olla mm.

- kaupunkien kulttuuripolitiikan tavoitteiden ja keinojen muutos
- kulttuurihyvinvoinnin vaikutukset eri ikäryhmissä

3.6.4. Osaamisen kärkihanke

Tavoite on kehittää ja vahvistaa Turun alueen innovaatio- ja osaamiskokonaisuuksia (kuten esimerkiksi Kulttuurikampus Turku), kaupunkilaisten jatkuvaa oppimista sekä kaupungin reagointikykyä työelämän muuttuviin tarpeisiin.

Kaupunkitutkimusohjelmassa tutkimuksen teemoja voivat olla mm.

- osaamisen ja tutkimuksen suhde alueelliseen kilpailukykyyn
- keskuskaupunkien työelämän osaamistarpeet 2030-luvulla
- keinot lisätä osaamiskeskeisiä investointeja ja työvoiman liikkuvuutta

3.6.5. Yhteisöllinen Turku

Tavoite on asuinalueiden tasapainoinen kehittäminen tiiviissä yhteistyössä järjestökentän, asukkaiden ja yritysten kanssa. Kaupunki edesauttaa turkulaisten mahdollisuuksia lisätä hyvinvointiaan.

Kaupunkitutkimusohjelmassa tutkimuksen teemoja voivat olla mm.

- Kaupunkitutkimusohjelmassa tutkimuksen teemoja voivat olla mm.
- syrjäytymisen ehkäisyn mekanismit ja vaikuttavuus
- asuinalueiden erilaistumisen dynamiikka sekä mahdollisuudet vähentää segregatiota ja sen vaikutuksia
- lasten ja nuorten liikuntaan ja harrastamiseen kannustamisen keinot
- hyvinvoinnin edistäminen uudessa kunnassa suhteessa hyvinvointialueisiin
- lähiöiden kehittämisen uudet mahdollisuudet

Voittajaehdotus Kolme palaa Linnanniemen ideakilpailussa. KUVA: SHY & AFTERWORK

3.7. Kansainvälisyys

Turku on kokoaan suurempi, lähtökohtaisesti kansainvälinen kaupunki monikulttuurisen väestönsä sekä liike-elämän, yliopistojen ja hallinnon kansainvälisen verkottumisen näkökulmasta.

Osana Pormestarien Turku -ohjelman pelisääntökirjausta kaikki valtuustoryhmät hyväksyivät rasismien vastaisen sitoumuksen, jossa ne mm. ilmoittivat, etteivät hyväksy rasistisia ja muukalaisvihamielisiä tekoja, ja sitoutuvat edistämään kaikkien ihmisten yhdenvertaista asemaa, kohtelua ja tasa-arvoa.

Pormestariohjelmassa kansainvälisyyden teemoja ovat

- tervetulleeksi kokeminen
- kotouttaminen
- rasismien vastaisuus
- aktiivinen toiminta kansainvälisissä verkostoissa, omien tavoitteiden saavuttamiseksi

Kaupunkitutkimusohjelmassa tutkimuksen teemoja voivat olla mm.

- kaupunkien kehityksen ylijärjestyminen (ilmiöt, mallit, vaikutteet, verkostot)
- kaupunkien kansainväliseen vetovoimaan vaikuttavat tekijät
- monikulttuurisen kaupungin todellisuus ja kehittäminen
- rasismien ilmenemismuodot ja mahdollisuudet puuttua siihen
- kaupunkilaisten yhdenvertaisuuden edistäminen

KUVA: HANNA OKSANEN

3.8. Matkailu ja saavutettavuus

Turku panostaa matkailun kehittämiseen alan toimijoiden kanssa paikallisesti, seudullisesti ja kansallisesti. Kaupungin 800-vuotisjuhlavuosi 2029 tulee olemaan erityisen tapahtumallinen vuosi.

Pormestariohjelmassa matkailun ja saavutettavuuden teemoja ovat

- saavutettavuus (lento- ja junaliikenne)
- uudet kestävän matkailun konseptit
- tapahtumallisuus

Kaupunkitutkimusohjelmassa tutkimuksen teemoja voivat olla mm.

- matkailun muuttuvien trendien vaikutukset Turun kaltaiseen kohteeseen
- kaupunkien elämyksellisyyden elementit

KUVA: SARA LEVÄNEN

3.9. Kaupungin johtaminen

Turun kaupungin johtaminen pohjaa luottamukseen, esimerkillä johtamiseen, avoimuuteen ja vuoropuheluun, sekä tavoitteiden ja keinojen kriittiseen tarkasteluun, mikäli tarvetta on.

Pormestariohjelmassa kaupungin johtamisen teemoja ovat

- tiedolla johtaminen
- digitalisaation mahdollisuudet palveluiden organisoinnissa ja toiminnan tehostamisessa
- asukkaiden osallisuus
- palvelujen asukas- ja asiakaslähtöisyys
- kaupungin johtamisjärjestelmän muutos
- kaupungin omistajapolitiikka
- kaupungin vetovoimaisuus työnantajana

Kaupunkitutkimusohjelmassa tutkimuksen teemoja voivat olla mm.

- kaupunkien johtamisjärjestelmät
- kärkihankkeet tekemisen tapana
- data-analytiikan mahdollisuudet kaupunkien johtamisessa ja kehittämisessä
- paikallisdemokratian ja/tai osallisuuden keinot ja toteutuminen
- digitaalisen kuilun kaventaminen
- kaupunki alustana ja yhteisönä

Konserttitalon havainnekuva. KUVA: PES-ARKKITEHDIT

3.10. Edunvalvonta

Edunvalvonnalla tarkoitetaan ennakoivaa vaikuttamista kaupungille tärkeisiin kansallisiin ja Euroopan Unionin päätöksiin.

Turun edunvalvonnan tärkeimmät kohteet kuluvalle vaalikaudella ovat

- Tunnin junan toteuttaminen ja investointipäätös uudelle ratayhteydelle siten, että junayhteys on otettavissa käyttöön 2030
- Lääkekehityskeskuksen saaminen Turkuun
- Saaristomeren suojelun toteuttaminen, ml. riittävä rahoitus

Kaupunkitutkimusohjelmassa tutkimuksen teemoja voivat olla mm.

- Kaupunkien edunvalvonnan keinot ja menestys kansainvälisestä, vertailevasta näkökulmasta

KUVA: A1 MEDIA

4. Ohjelman toteuttaminen

Kaupunkitutkimusohjelma toteutuu tutkimushankkeiden kautta. Niitä suunnataan etenkin ohjelman kautta kanavoidulla tutkimusrahoituksella. Tutkimuksien odotetaan perustuvan tieteelliseen viitekehukseen ja tuottavan tuloksia, jotka ovat sekä merkittäviä

akateemisin kriteerein että sovellettavissa kaupungin kehittämistoiminnassa. Kaupunkiorganisaation ja yliopistojen välinen yhteiskehittely on laajaa sekä ohjelman johtamisen että siihen kuuluvien tutkimushankkeiden eri vaiheissa.

4.1. Rahoitusmuodot

Kaupunkitutkimusohjelman mukaista tutkimusyhteistyötä rahoitetaan neljällä erilaisella rahoitusinstrumentilla (Taulukko 1).

Tutkimushankkeet	Toteutuminen	Aikataulu
Ohjelman omat tutkimushaut	Yhteisrahoitettuna (kaupungin osuus viime vuosina 42 %)	Haku kerran vuodessa, syksyisin
Täsmätutkimukset	Kaupungin rahoittamana joko 100 %, yhteisrahoituksella tai kaupungin kanavoimalla ulkoisella rahoituksella	Jatkuva, kaupunkilähtöisiä
Osallistuminen suuriin tutkimushankkeisiin	Kaupunki voi toimia hankkeiden osarahoittajana tai osallistua muulla tavoin pääosin ulkoisella rahoituksella (esim. STN) toteutettavaan tutkimukseen	Jatkuva, yliopistolähtöisiä
Kaupungin apurahat pro graduihin	Kaupungin rahoittamana 100 %	Haku kerran vuodessa, viikot 42–46

Taulukko 1. Kaupunkitutkimusohjelman mukaisen tutkimusyhteistyön rahoitus.

KUVA: JOEL KARLSSON

Ohjelman omilla tutkimushauilla tarkoitetaan Turun kaupungin ja sen yhteistyökumppaneiden järjestämiä tutkimusrahoituskilpailuja. Edellisellä ohjelmakaudella kaikki haut toteutettiin Turun kaupungin, Turun yliopiston, Åbo Akademin ja Länsi-Suomen yleishyödyllisen asuntosäätiön yhteisrahoituksella. Samat tahot ovat sitoutuneet rahoittamaan hakuja myös tällä ohjelmakaudella, mutta rahoituspohjaa voidaan myös edelleen laajentaa. Haut sisältävät joko kaupunkitutkimusohjelman kaikki tai tietyt erikseen täsmennetyt teemat, joihin pyydetään tutkijoilta ehdotuksia tutkimushankkeista, sisältäen täsmällisen aiheen, näkökulman ja rajauksen. Mahdollisilla täsmennettyjen teemojen hauilla voidaan vaikuttaa tutkimusohjelman toteutumisen painopisteisiin. Turun kaupungin verkkosivuilla julkaistavissa hakukuulutuksissa määritellään kriteerit, joilla ehdotuksista valitaan rahoitettavat hankkeet. Käytössä on sekä akateemisia että tiedon sovellettavuutta koskevia kriteerejä. Arviointiraateihin kuuluu kaupungin, yliopistojen ja muiden rahoittajien edustajia.

Kaupunkitutkimusohjelman tutkimushauista rahoitusta voivat hakea tutkimusryhmät, joita johtaa ja mahdollisen konsortion osana on tutkijoita Turun yliopistosta tai Åbo Akademiä. Konsortioihin voi kuulua tutkijoita myös muista koti- tai ulkomaisista yliopistoista, korkeakouluista tai tutkimuslaitoksista. Turun yliopistolle tai Åbo Akademielle on kuitenkin suunnattava vähintään 50 % kunkin hankkeen arvosta. Hankkeilta edellytetään monitieteistä, tieteidenvälistä tai poikkitieteellistä tutkimusotetta. Haku toteutetaan kaksivaiheisena. Jatkoon päässeitä informoidaan, miten suunnitelmaa toivotaan täsmennettävän tai täydennettävän toisella kierroksella. Tutkimushaku on järjestetty perinteisesti syksyisin, lokakuussa, mutta kaupunkitutkimusohjelma pidättää oikeuden muuttaa hakuajankohtaa niin halutessaan.

Täsmätutkimuksilla tarkoitetaan kaupungin erikseen hankkimia tutkimuksia, jotka ovat kooltaan pienempiä kuin tutkimushaussa rahoitetut, ja joiden ajallinen kesto on tavallisesti muutamasta kuukaudesta vajaaseen vuoteen. Näissä kaupunki sopii tekijän kanssa mitä tutkitaan ja miten. Usein kysymys on ajankohtaiseen kehittämiskysymykseen liittyvästä taustoittavasta ja kehitysvalintoja selventävästä tutkimuksesta, jossa voidaan näin edetä nopeasti. Täsmätutkimusten valmistelu käynnistyy useimmiten kaupungin aloitteesta, tutkimusjohtajan avustamana, mutta jossain tapauksissa myös tutkijoiden aloitteesta. Tutkimushankkeiden lisäksi myös yliopistojen räätälöidyt kurssit, esimerkiksi kaupungin kehittämiskohteisiin sidotut ns. arkkitehtuuristudiot kuuluvat tähän kategoriaan. Erillistä hakuaikaa ei ole, vaan asiasta voi neuvotella kaupungin kanssa jatkuvasti.

Suurilla tutkimushankkeilla tarkoitetaan mittavia, yleensä useamman vuoden kestäviä tutkimushankkeita. Ne toteutuvat suurelta osin yhden tai useamman kaupunkiorganisaatiosta riippumattoman ulkoisen rahoittajan varoin. Ohjelmaa toteuttava ulkoinen rahoitus voi olla perinteisen tutkimusrahoituksen ohella myös aluekehitysrahoitusta, mikäli kehityshankkeisiin kytketään tutkimusyhteistyötä. Tutkimusrahoitusta tarjoavat esimerkiksi Suomen Akatemia, Strategisen tutkimuksen neuvosto (STN), Business Finland, Euroopan Unionin puiteohjelmat (etenkin Horizon) ja tutkimusta rahoittavat säätiöt. Tätä rahoitusta hakevat pääsääntöisesti tutkijat. Kaupunkien kehittämistyötä rahoitetaan ulkoisesti EU:n puiteohjelmista ja rakennerahastoista sekä erilaisista kansallisista ohjelmista. Hakijoita ovat pääsääntöisesti kaupungit, alueet tai kolmas sektori, mutta mahdollisesti myös yliopistot suoraan – tavallisemmin yliopisto on näissä kuitenkin kaupungin alihankkija. Ulkoinen rahoitus on miltei aina kilpailtua.

Suuret tutkimushankkeet käynnistyvät pääsääntöisesti tutkijalähtöisesti. Tutkijat voivat tarjota kaupungille osallistumista hankkeisiin jatkuvasti, ilman erillistä määräaikaa. Kaupunki voi osarahoittaa tai osallistua muulla tavoin oman kehittämistoimintansa kannalta hyödylliseksi katsomiin hankkeisiin. Täydennysrahoitus voi koskea esimerkiksi Turun kaupunkia kiinnostavaa tapaustutkimusta tai kaupunkitasoista vertailua, joka pohjautuu STN-hankkeessa (tmv.) jo tehtyyn tai tehtävään tutkimustyöhön, mutta lisää sen laajuutta tai syvyyttä. Täydennysrahoitetut osuudet ovat olleet hankkeiden kokonaisbudjettiin nähden erittäin maltillisia. Muu osallistuminen tarkoittaa, että kaupunki toimii esimerkiksi tutkittavan mallin, sovelluksen tai palvelun kehittämisalustana, mikä tuo ulkoisia resursseja kehittämiseen, mutta edellyttää kaupungilta hanketta tukevaa ja siihen sitoutunutta työpanosta.

Kaupunki kannustaa tutkijoita seuraamaan aktiivisesti EU:n, STN:n ja muita ohjelman toteuttamisen kannalta hyödyllisten tahojen rahoitushakuja. Kaupunkitutkimusohjelman oman tutkimusrahoituksen toivotaan myös vaikuttavan ”siemenrahana”, joka lisää ulkoisesti rahoitettua (kaupunki)tutkimusta Turun alueella. Suuremmissa, muun tahon rahoittamissa jatkohankkeissa kaupunki tavallisesti pysyy edelleen neuvonantohyötyä saavana yhteistyökumppanina.

Turun kaupungin apurahat pro graduihin

on jaettu vuosittain, vuodesta 2005 alkaen. Vuodesta 2010 alkaen ne on myönnetty Turun kaupunkitutkimusohjelman mukaiseen tutkimukseen. Tarkemmat ehdot määritellään hakujulistuksessa. Haku on kerran vuodessa, viikoilla 42–46.

Kaikessa kaupunkitutkimusohjelman puitteissa rahoitetussa ja tehdyssä tutkimuksessa noudatetaan seuraavia ehtoja: Hanketta tai osahanketta johtavan professorin (tmv.) työ katsotaan toteuttavan tahon (yliopistot jmv.) omarahoitusosuudeksi, jota ei korvata, mutta josta ei tarvitse esittää työaikalaskelmaa. Hankkeeseen palkattavien tutkijoiden kulut korvataan täysimääräisinä, todellisilla työnantajan kuluilla (30 %, ei yleiskustannusmallin kertoimien mukaisesti) laskettuna. Hankkeen rahoitettavalle osuudelle hyväksytään kiinteä 18 prosentin yleiskustannuslisä. Rahoittaja hyväksyy rahoituksen käytön palkkana, apurahana ja tutkimuksen aineisto- ja matkakuluihin. Hanketyyppi on pääsääntöisesti julkinen tutkimusrahoitus (ALV 0 %). Turun kaupunki asettaa kullekin rahoitetulle hankkeelle ohjausryhmän.

Tarkemmat kaupungin tutkimusrahoitusta koskevat kysymykset pyydetään kaikkien neljän instrumentin osalta osoittamaan tutkimusjohtajalle, tutkimushakujen ja pro gradu -stipendien osalta hyvissä ajoin ennen määräaikoja.

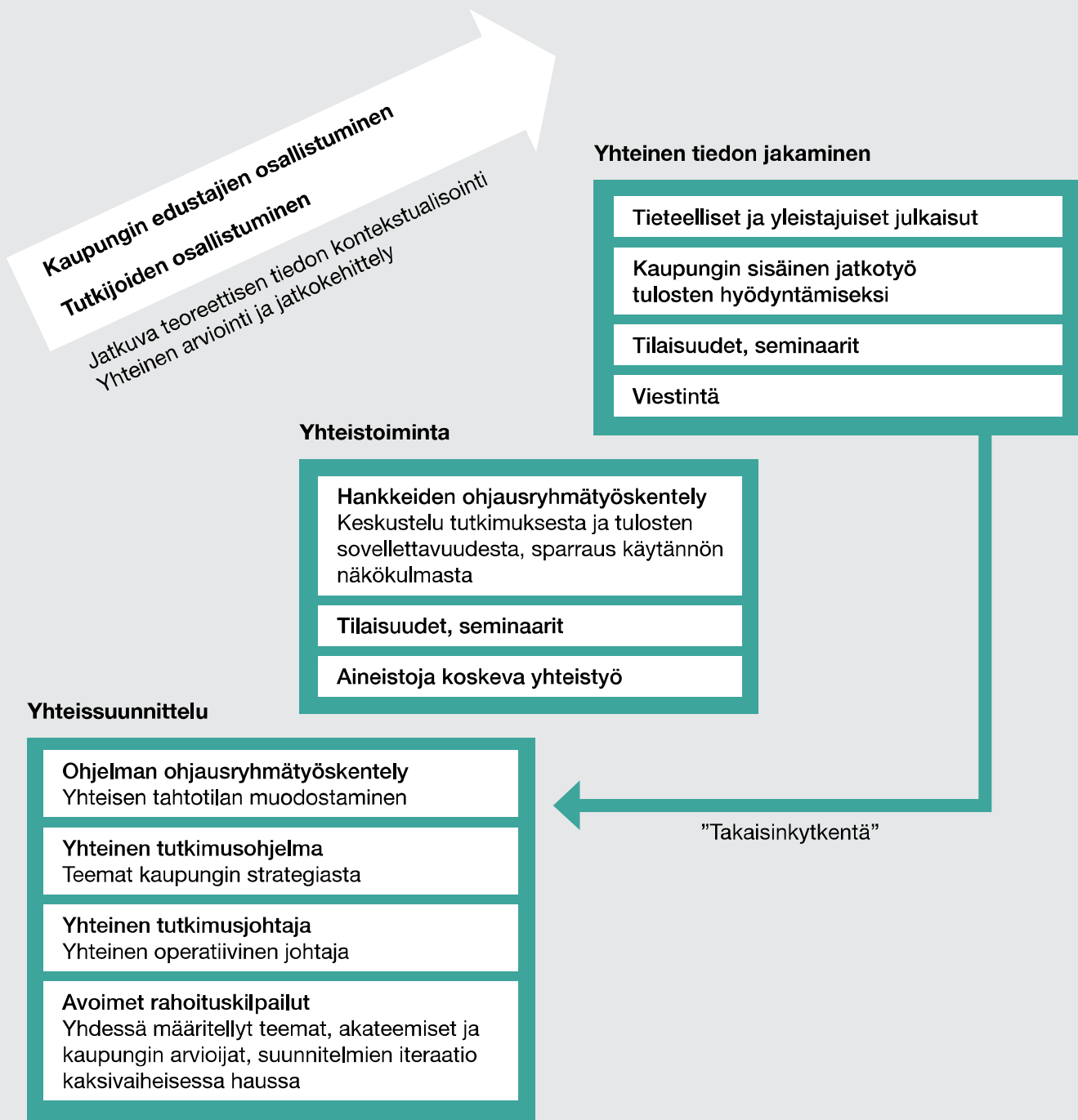
4.2. Turun kaupunkitutkimusohjelman vuorovaikutusmalli

Tiedolla johtamisen periaate korostaa tutkimustiedon hyödyntämisen tarvetta kaupunkiorganisaatioissa. Tutkimuksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta ei turvata vain tiedottamalla tuloksista lopulta yhteiskuntaan, vaan vuorovaikuttamalla tutkimusprosessin eri vaiheissa.^{17,20,21} Julkinen valta onkin edistänyt erilaisia yliopistojen ja muiden organisaatioiden välisiä vahvojen sidosten malleja, joissa partnerit tuovat osaamistaan yhteisille areenoille ja ratkovat haasteita vuorovai- kutteisesti, tutkimustietoa ja muuta näyttöä kriittisesti arvioiden, ja uusia tutkimusongelmia jäsentäen.^{22,23} Tästä ponnistavat suositut yhteiskehittelyn (co-creation) ja tiedevälityksen (knowledge brokerage) ajatukset.²⁴

Yliopistot toimivat näissä puitteissa parhaiten kehittämistoimintojen analyttisinä sparraajina, kriittisinä vastavoimina sekä yhteiskunnallisen keskustelun laajentajina ja syventäjinä.²³ Tutkimustiedon soveltaminen edellyttää myös kaupunkiorganisaation omaa perehtymistä ja pohdintaa. Yhteiskehittely on prosessin eri vaiheissa tapahtuvan muodollisen ja epämuodollisen vuorovaikutuksen tulos. Mauser et al. on jakanut prosessin kolmeen osaan: yhteissuunnitteluun (co-design), yhteistoimintaan (co-production) ja yhteiseen tiedon jakamiseen (co-dissemination), joita kaikkia tarvitaan tutkimuksen yhteiskun- nallisen vaikuttavuuden parantamiseksi.²² Turun kaupunkitutkimusohjelmassa toteutuu osapuolten aktiivinen ja tavoitteellinen osallis- tuminen kaikissa näissä vaiheissa (kuvio 2).

Korona-ajan ulkoseminaari, "Stadionluokan asumistutkimustapahtuma" 2021. KUVA: SAMPO RUOPPILA

Kuvio 2. Turun kaupunkitutkimusohjelman vuorovaikutusmalli. Jatkokehittäminen Mauser et al. 2013 pohjalta.

4.2.1. Yhteissuunnittelu

Yhteissuunnittelu koskee sekä ohjelmatasoa että hankkeita. Yhteistyörakenne perustuu Turun kaupungin, Turun yliopiston ja Åbo Akademin väliseen sopimukseen, jossa määritellään mm. ohjausryhmän asema ja kokoonpano sekä yliopiston ja kaupungin ”yhteisenä resurssina” toimivan tutkimusjohtajan tehtävät. Kaupunkitutkimusohjelman sisällön linjaa ohjausryhmä, johon kuuluvat Turun yliopiston ja Åbo Akademin rehtorit ja Turun pormestari sekä useita professoreja että muuta kaupungin ylintä johtoa. Ohjausryhmän esittelijänä ja ohjelman operatiivisena johtajana toimii Turun yliopiston ja Turun kaupungin yhdessä nimittämä kaupunkitutkimuksen tutkimusjohtaja. Hän on ohjelman korkean profiilin tiedevälittäjä (knowledge broker), joka huolehtii valmistelijana ohjelmakokonaisuuden suunnittelusta, osallistuu tutkimushankkeiden ja -projektien suunnitteluun sekä tukee vuorovaikutusta, tehtävänään huolehtia sekä kaupungin että yliopistojen tiedon- ja muiden intressien yhteensovittamisesta. Yhteinen tutkimusjohtaja avustaa myös potentiaalisten uusien yhteistyötahojen tunnistamisessa sekä kaupungin organisaatiossa että yliopistoissa, jolloin yhteistyötä eivät rajaa olemassa olevat yhteydet viranhaltijoiden ja professorien välillä.

Kaupunkitutkimusohjelma pyrkii lisäämään vuorovaikutusta kaupungin ja yliopistojen välillä myös ilman välittömästi mukana seuraavaa hankerahoitusta. Se voi tarkoittaa esimerkiksi taustakeskusteluja kaupungin konsernihallinnon tai toimialojen tutkimustarpeista ja eri aloilla toteutettavan tutkimuksen tarjonnasta, myös opinnäytteinä.

Tutkimusyhteistyön aihepiirejä ohjaavat kaupungin strategiset päämäärät, etenkin pormestariohjelma ja kärkihankkeet. Tutkimusrahoituskilpailujen hakuteemat päättää ohjelman ohjausryhmä. Yksittäisten täsmätutkimusten (ks. 4.1.) aiheiden haarukointi alkaa yleisimmin strategisia kehittämishankkeita johtavien virkamiesten aloitteiden pohjalta. Potentiaalisten hankkeiden sisältöä työstetään iteratiivisin keskustelu- ja/tai kommenttikierroksin, tavoitteena molempien osapuolten intressejä mahdollisimman hyvin toteuttava hanke. Omaksutuilla toimintatavoilla on pystytty ylittämään perustutkimuksen ja soveltavan tutkimuksen jakolinja ja saatu laaja kirjo tieteenaloja ohjelman piiriin.

KUVA: VISIT TURKU

4.2.2. Yhteistoiminta

Tutkimusten tekeminen on tutkijoiden tehtävä, mutta sitä sparrataan käytännön näkökulmasta. Yhteistoiminnalla tarkoitetaan tässä systematisoituja tapoja keskustella tutkimusasetelmasta ja -tuloksista, pohtien niiden merkitystä kaupungin kehittämiseksi.

Turun kaupunki nimeää kaikkiin rahoittamiinsa tutkimushankkeisiin ohjausryhmän (omat tutkimushaut, täsmätutkimukset) tai sen jäsenen (suuret tutkimushankkeet) ja edellyttää vuorovaikutteista toimintatapaa. Ohjausryhmätyöskentelyn tavoitteista sen eri vaiheissa on laadittu ohjeistus (ks. tietolaatikko), joka auttaa tarpeellisten asioiden käsittelyssä.

Tutkimusjohtaja myös pääsääntöisesti osallistuu ohjausryhmien kokouksiin ja tukee dialogia. Tutkimushankkeiden ohjausryhmän jäsenten tehtävä on sparrata tutkimusta kaupungin tietotarpeiden näkökulmasta ja huolehtia tulosten levittämisestä kaupunkiorganisaation sisäpuolella. Ohjausryhmän jäsenet tai yhdyshenkilöt voivat myös auttaa tutkijaa luovimaan kaupunkiorganisaatiossa, esimerkiksi järjestää kontakteja, mikäli tällainen apu on ao. tutkimukselle hyödyllistä. Esimerkiksi aineistonkeruu voi helpottua, kun impulssi jonkin aineiston etsintään tai haastatteluun osallistumiseen tulee kaupunkiorganisaation sisäpuolelta.

KUVA: SAMPO RUOPPILA

Ohjausryhmätyöskentelyn vaiheet Turun kaupunkitutkimusohjelman hankkeissa

1. ALKU

Ensimmäinen kokous on suositeltavaa pitää nopeasti hankkeen käynnistymisen jälkeen. Kokouksessa käydään läpi hankkeen tutkimussuunnitelma ja keskustellaan tarkemmin siihen (ja aihepiiriin käytettävissä olevaan tietoon ja tietotarpeisiin) liittyvistä odotuksista, tutkimuksen aineistoista ja onko odotuksia kaupungin henkilöstön toimintaan suhteessa niihin, prosessin edetessä tehtävistä valinnoista ja ohjausryhmän mahdollisesta roolista niissä sekä projektin aikataulusta. Lähtökohta on, että esitetty suunnitelma on hyväksytty toteutettavaksi tutkimushankkeita valittaessa, mutta keskustelut soveltajien kanssa voivat jalostaa sitä edelleen – ja antaa soveltajille lisätietoa odotettavissa olevien tuloksien luonteesta ja niiden mahdollisista hyödyistä. Alkukokouksessa on syytä sopia myös milloin ensimmäinen välikokous pidetään tai kenen vastuulla on sen organisointi.

2. VÄLI

Välikokous tai -kokoukset kannattaa ajoittaa niin, että niihin sisältyy välitulosten raportointia ja mahdollisia keskusteluja tutkimusasetelmaan liittyvistä valinnoista tai tarkennuksista, siirryttäessä tutkimusprosessin seuraavan vaiheeseen. Hyviä välituloksia ovat esimerkiksi kirjallisuuskatsauksen raportointi (miten ilmiötä on jäsennetty aiemmassa tutkimuksessa), alustava kartoitus empiirisestä kokonaisuudesta, tietyn tutkijavierailun annin raportointi tmv. Keskustelu valinnoista ja tarkennuksista voi koskea esimerkiksi edellisiin perustuvia, hankkeen sisällä tehtäviä valintoja keskittyä ja käyttää työ- ja aikaresursseja yhteen alakysymykseen tarkemmin kuin toiseen. Välikokouksia voi olla yksi tai useampia (yleensä vähintään 2), hankkeen koosta, luonteesta, rakenteesta ja suunnitellusta vaiheistuksesta riippuen. Välikokouksessa on syytä sopia seuraavan välikokouksen tai loppukokouksen tarkka ajankohta.

4. JATKO

Hankkeen päättyessä ohjausryhmän kaupungin puoleisten jäsenten tulee pohtia keskenään mitä tulokset tarkoittavat Turun kehittämisen kannalta, pitäisikö niiden vaikuttaa ja miten Turun tavoitteisiin, toiminnan-ohjaukseen, budjetointiin ja toimintaan. Tämä pohdinta, jonka yhteenvedon ohjausryhmän puheenjohtajan tulee substanssiomistajana tiivistää osaksi pormestariohjelman toimenpiteiden seurantaa, on tärkeä osa hankkeen vaikuttavuutta. Ohjausryhmän jäseniä kannustetaan myös viemään tulosten esittely sopivaan johtoryhmään tai muuhun foorumiin, sen mukaan minkä parhaaksi katsovat.

3. LOPPU

Loppukokouksessa kuullaan tutkimuksen tulokset ja tutkijoiden ehdotus tai suositus mitä kehittämisvalintoja tulokset mahdollistavat, suosivat tai edellyttävät. Tutkijoiden tulee tulosten esittelyn lisäksi alustaa kehittämissuosituksista, mutta nimenomaan yhteinen keskustelu, mitä tulokset tarkoittavat käytännön kehittämistyön kannalta, on tärkeä osa loppukokousta. On tärkeää, että kaupunkiorganisaatiossa otetaan vakavasti myös sellaisten abstraktimpien tutkimustulosten merkitys ja hyödynnettävyys, jotka voi liittyä ns. suuriin strategisiin, mahdollisesti olemassa olevia rakenteita kyseenalaistaviin kysymyksiin ja valintoihin.

4.2.3. Yhteinen tiedon jakaminen

Yhteisessä tiedon jakamisessa kohdistetuin työ tehdään osana ohjausryhmätyöskentelyä, ensin yhteistyössä tutkijoiden kanssa (tietolaatikko: ohjausryhmätyön vaihe 3) ja sitten kaupungin puoleiset jäsenet keskenään (vaihe 4), pohtien mitä tulokset tarkoittavat Turun kehittämisen kannalta ja miten niiden tulisi vaikuttaa kaupungin toimintaan. Myös yleisen sisäisen ja ulkoisen viestinnän tärkeys korostuvat.

Ohjelma järjestää tutkimusten esittelemiseksi myös laajempia, enimmäkseen asiantuntijayleisöille suunnattuja tilaisuuksia ja seminaareja, joissa kerrotaan tutkimusasetelmista, käynnissä olevista tutkimuksista ja niiden tuloksista sekä keskustellaan tulosten merkityksestä Turun kehittämiseksi.

Tutkijoiden (pl. pro gradut) odotetaan julkaisevan tuloksia akateemisilla, vertaisarvioituilla foorumeilla, mutta myös yleistajuisesti, helposti lähestyttävässä muodossa (esim. blogeissa, alioissa tai ammattilehdissä). Jokaisen ohjelmasta rahoitusta saaneen hankkeen edellytetään julkaisevan myös ohjelman

omassa Tutkimuskatsauksia-sarjassa, jonka formaattia hiottiin 2021 lyhyemmäksi ja käyttäjäystävällisemmäksi. Tuloksia julkaistaan satunnaisesti myös ohjelman Tutkimusraportteja-sarjassa. Molemmat ovat vapaasti ladattavia verkkojulkaisuja (www.turku.fi/kaupunkitutkimus), joita toimittaa tutkimusjohtaja. Viestintään panostetaan tulosten levittämiseksi myös muissa medioissa.

Julkaisu- ja muita tiedonvälittämisen muotoja pyritään edelleen kehittämään tietoa soveltava yleisö huomioiden. Yksi avaus oli vuosina 2018-2020 toiminut podcast-sarja Kaupungin ääniä, jossa ohjelman tutkimuksista kerrottiin keskustellen. Näitä podcasteja voi kuunnella edelleen ohjelman verkkosivujen kautta ja SoundCloud-sovelluksessa. Sarja mahdollisesti palaa uudistetulla formaatilla. Ohjelman verkkosivuille kootaan tietoja myös käynnissä olevista hankkeista sekä niiden muualla ilmentyneistä yleistajuisista julkaisuista, tavoitteena parantaa tiedonkulkua kaupungin virkamiehille ja luottamushenkilöille sekä muulle akateemisia piirejä laajemmalle yleisölle.

KUVA: TARA JAakkola

5. Lopuksi

Ensimmäinen Turun kaupunkitutkimusohjelma ”Tiedon Turku” julkistettiin 7.4.2009 järjestetyssä seminaarissa. Turun kaupunginhallitus hyväksyi ohjelman kaupungin ja yliopistojen tutkimusyhteistyön perustaksi elokuussa 2009, ja Turun kaupungin ja Turun yliopiston välisen sopimuksen ohjelman toteuttamiseksi huhtikuussa 2010. Yhteisen tutkimusjohtajan rekrytointi käynnistettiin 2009 ja hän aloitti maaliskuussa 2010, tehtävänä ohjelman toimeenpano ja jatkokehittäminen.

Ensimmäisellä kaudella (2009–2013) ohjelmalle luotiin sen toiminnallinen kehys, toteutettiin runsas määrä hankkeita myöntämällä tutkijastipendejä yksittäisille väitöskirjan tekijöille ja jo väitelleille tutkijoille, sekä lisättiin kaupungin virkamiesten ja yliopistojen tutkijoiden tietoisuutta ja kokemuksia kaupunkitutkimuksen sovellettavuudesta. Toisella kaudella (2014–2018) rahoitusta jaettiin vuorovuosin sekä tutkijastipendeinä että hankerahoituksena, kunnes vuonna 2017 siirryttiin pysyvästi rahoittamaan vain professoreiden ja muiden kokeneiden tutkijoiden vetämiä hankkeita. Samalla täsmennettiin vuorovaikutustavoitteita ja -käytäntöjä, tavoitteena parantaa yliopistojen tutkimustiedon ja näkemyksellisyyden siirtymistä käytännön kehittämistyöhön.

Toisen kauden päätteeksi, vuonna 2018, toteutetussa ulkoisessa arvioinnissa kiitettiin, että Turun kaupunkitutkimusohjelma on onnistunut rakentamaan pysyvän sillan kaupungista yliopistoihin. Sillan rakennuselementeiksi tunnistettiin yhteinen tutkimusjohtaja ja laajemmin yhteiset resurssit, jatkuva vuoropuhelu ohjelma- ja hanketasolla, tutkimushankkeille määritellyt yhteistyöprosessit ja kehittämisen pitkäjänteisyys. Arvioinnin mukaan kaupunkitutkimusohjelma on tukenut tiedon luomiselle ja hyödyntämiselle suotuisan ympäristön rakentamista, ja siten vahvistanut tiedolla johtamista Turun kaupungissa. Ohjelman koettiin kehittäneen Turun päätöksenteon strategisuutta sekä vahvistaneen yhteistyötä ja vuorovaikutusta kaupungin ja yliopistojen välillä jopa huomattavasti. Ohjelma vaikuttaa vahvistamalla ilmiötason ajattelua: tiivis tutkimusyhteys pakottaa käytännön toimijoita ajattelemaan strategisesti. Tutkimusten temaattinen yhteys kaupungin strategiaan tekee niistä kiinnostavia käytännön näkökulmasta.¹³

Kolmannella kaudella (2019–2022) ohjelman periaatteet ja käytäntö olivat vakiintuneet. Hyvästä huolehtimisen lisäksi on parannettu viestintää ja vuorovaikutusta, etenkin suhteessa avoimeen verkostoon nykyisiä, tulevia tai aiemmissa projekteissa mukana olleita tai muuten tavoitettuja tiedon soveltajia ja tutkijoita. Päämääränä on ollut kirkastaa ohjelman tavoitetta yhtäältä suhteessa Turun kaupungin ja muiden tiedon soveltajien ja toisaalta suhteessa yliopistojen ja niiden tutkimusryhmien tavoitteisiin, viestien miten ohjelmalle valitut toimintatavat tukevat niiden tavoitteiden saavuttamista. Tämä työ jatkuu myös alkavalla ohjelmakaudella.

Turun kaupungin osalta kysymys on, miten tutkimusohjelman sisältöjen ja hankkeiden koetaan vastaavan eri palvelukokonaisuuksien tiedon tarpeeseen ja orientaatioon. Se vaikuttaa siihen, minkälaiseksi koetaan ohjelman tuki päätöksenteolle tai sen valmistelulle. Keskustelu tutkimushauissa valittavien hankkeiden kiinnostavuudesta ja soveltamispotentiaalista alkaa osana niiden valintaprosessia sekä jatkuu ja täsmentyy rahoituksen saaneiden hankkeiden ohjausryhmissä. Täsmätutkimuksien teettämisen ja tiedevälittäjän avun mahdollisuuden pysyminen tunnistettuna on niin ikään tärkeää. Se madaltaa kynnystä käyttää akateemista tutkimusta tietopohjana ja osoittaa tahon, jonka kanssa pohtia mahdollisuuksia ja rajausta sekä neuvotella tuetusti tutkijoiden kanssa.

Tavoitteiden kirkastaminen suhteessa yliopistoihin ja eri alojen tutkimusryhmiin tarkoittaa sen korostamista, että ohjelma tarjoaa hiotut prosessit ja keinot tutkimukseen perustuvan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden eli yliopiston kolmannen tehtävän toteuttamiseen. Ohjelma toimeenpanee esimerkiksi Turun yliopiston strategiassaan korostaman ”vahvan kumppanuuden alueella” ja antaa edun toimintaympäristössä. ”Case Turku” on helppo toteuttaa, kun ohjelma tarjoaa valmiit ja innostuneet yhteydet Turun kaupungin organisaatiossa. Myös verrannollisuuteen on vahva kiinnostus, mikä voi tarkoittaa joko vertailevaa tutkimusta (ml. Turku) tai aihepiirin muun kiinnostavan tapauksen, esimerkiksi toisessa kaupungissa sovelletun kehittämissäpolitiikan, avaamista ja merkityksellisyyden pohdintaa suhteessa Turkuun. Nämä näkökulmat yhdessä aihepiireiltään laajan tutkimusohjelman kanssa tarjoavat paljon erilaisia mahdollisuuksia akateemisille tutkimushankkeille.

Yliopistojen näkökulmasta oleellista on myös, että monien eri tieteenalojen edustajat kokevat, että ohjelman tutkimushaut, joita myös yliopistot rahoittavat, on suunnattu tai antavat mahdollisuuksia myös heille. Ohjelma onkin onnistunut kattamaan sangen suuren joukon tieteenaloja. Koska tutkimushauissa edellytetään monitieteisyyttä, myös ”kauempana” akateemisesta kaupunkitutkimuksesta olevat alat voivat hakea hedelmällisessä yhteistyössä ”lähempänä” olevien kanssa. Tämä usein myös avaa uusia kiinnostavia näkökulmia lähtökohtaisesti monitieteisessä kaupunkitutkimuksessa. Tutkimushauista järjestetään yliopistoissa informaatiotilaisuuksia, joilla yriteetään saavuttaa ja informoida uusia hakijoita.

Kaupunkitutkimus tarjoaa erilaisia näkökulmia yhteiskunnalliseen ja tilalliseen muutokseen. Kaupunkiorganisaatio on oppinut odottamaan paljon tutkimusyhteistyöltä ja haastamaan tutkijoita, jotta päätöksentekoa voitaisiin perustaa yhä enemmän ajankohtaiseen tutkimustietoon. Odotus on myös, että tutkimukset suhteuttavat Turun kehitystä kansallisiin ja globaaleihin kehityskulkuihin. Tulevaisuuden jatkuva ennakointi on kaupungille välttämätöntä, mutta viisas reagointi edellyttää myös puntaroitua näkemyksellisyyttä yhteiskunnallisten kehityskulkujen taustoista ja pitkän aikavälin kehityksestä. Kaupunkitutkimusohjelma sparraa ja inspiroi yliopistojen tutkijoita ja tarjoaa kaupungille tietoperustaa muutoksen hallintaan.

Lähdeviitteet

- 1 Hankonen, N. (2019). Perus- vai soveltavaa tiedettä? Virheellinen vastakkainasettelu. Blogikirjoitus blogs.helsinki.fi/nhankone/2019/03/07/perus-vai-soveltavaa-tiedetta-virheellinen-vastakkainasettelu
- 2 Watts, D. (2017). Should social science be more solution-oriented? *Nature Human Behaviour*, 1, 0015. doi.org/10.1038/s41562-016-0015
- 3 Lähteenmäki, M., Pöyhönen, S., Saarinen, T. & Tarnanen, M. (2010). Yhteiskunnallinen relevanssi tutkimuksen ulottuvuutena. *Tiedepolitiikka* 3/2010, 51–53.
- 4 Pormestarien Turku – toiminnan vuosikymmen. Turun kaupungin pormestariohjelma 2021–2025. Turun kaupunki, 2021. www.turku.fi/maatoksenteke/pormestariohjelma
- 5 Kaupunkistrategia: Turun 2030-luvulla. Turun kaupunki, 2022. www.turku.fi/strategia
- 6 New Urban Agenda. Habitat III. United Nations, 2016. habitat3.org/wp-content/uploads/NUA-English.pdf
- 7 Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development. A/RES/70/1. United Nations, 2015. sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf
Ks. myös www.ykliitto.fi/kestava-kehitys
- 8 EU:n kaupunkiagenda. ec.europa.eu/info/eu-regional-and-urban-development/topics/cities-and-urban-development/urban-agenda-eu_fi
- 9 Yhdessä vahvemmat: kaupungit ja valtio kestävää tulevaisuutta luomassa. Kansallinen kaupunkistrategia 2020–2030. Valtiovarainministeriö, 2020. julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162441/Kansallinen%20kaupunkistrategia%202020-2030.pdf
- 10 Holstila, E., Kolehmainen, J. & Laasonen, V. (2019). Kaupungit kasvun luojina. Teoksessa Holstila, E. & Hämäläinen, T. (toim.) *Kaupunkipolitiikan uusi aika*. Rakennustieto Oy, 98–113.
- 11 Kaupunkien aikakausi: kaupunkitutkijoiden puheenvuoroja 2020-luvun kaupunkipolitiikasta (Helsinki Symposium). Helsingin kaupunki, 2018.
- 12 Vaattovaara, M., Joutsiniemi, A., Airaksinen, J. & Wilenius, M. (2021). *Kaupunki politiikassa – yhteiskunta, ihminen ja ihana kaupunki*. Vastapaino.
- 13 Airaksinen, J (2018). Dialogia ja tiivistyvää yhteistyötä: Turun kaupunkitutkimusohjelman 2014–2017 arviointi. *Turun kaupunkitutkimusohjelman Tutkimusraportteja* 2/2018. www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/tutkimusraportteja_2-2018.pdf
- 14 Holstila, E. & Soininvaara, I. (2019). Tutkimustiedon merkitys kaupunkipolitiikassa. Teoksessa Holstila, E. & Hämäläinen, T. (toim.) *Kaupunkipolitiikan uusi aika*. Rakennustieto Oy, 79–98.
- 15 Joas M, Theobald K, Garzillo C, Kuhn S & McGuinness D (eds. 2013). *Informed Cities: Making Research Work for Local Sustainability*. Routledge/Earthscan.

16 Turku Urban Research: Good Practice Case Study Report (2019). Prepared as part of the Good Practice Collection of Erasmus+ University City Action Lab (UCITYLAB) Project.

17 Kalliomäki, H., Ruoppila, S., Airaksinen, J. (2021). It takes two to tango: Examining productive interactions in urban research collaboration. *Research Evaluation*, 30(4), 529–539. doi.org/10.1093/reseval/rvab028

18 Handbook for Strategic City-University Co-operation (2021). EUniverCities Network. eunivercitiesnetwork.com/wedit/uploads/contenuti/31/eunivercities_handbook_strategic-city-university-co-operation.pdf

19 Turun keskustavisio 2050. Turun kaupunki, 2017. www.turku.fi/keskustan-kehittaminen/keskustavisio

20 Spaapen, J. & van Drooge, L. (2011). Introducing “productive interactions” in social impact assessment. *Research Evaluation*, 20 (3), 211–218.

21 Sivertsen, G., Meijer, I. (2020). Normal versus extraordinary societal impact: How to understand, evaluate, and improve research activities in their relations to society? *Research Evaluation*, 29, 66–70.

22 Mauser, W., Klepper, G., Rice, M., Schmalzbauer, B.S., Hackmann, H., Leemans, R. & Moore, H. (2013). Transdisciplinary global change research: The co-creation of knowledge for sustainability. *Current Opinion in Environmental Sustainability*, 5, 420–431.

23 Lester, R.K. & Sotarauta, M. (2007). Yliopistot, innovaatio ja alueiden kilpailukyky: huomioita ja johtopäätöksiä ”Local Innovation Systems -projektista”. Teoksessa Lester, R.K. & M. Sotarauta (toim.) *Innovation, Universities, and the Competitiveness of Regions*. Technology Review 214/2007 (Tekes), 31–42.

24 Kärkkäinen, T., Kuosmanen, J. & Särkkä, N. (2021). *Tieteen ja päätöksenteon vuorovaikutus eilen, tänään ja huomenna*. Tiedeneuvonnan kehittämishanke Sofin näkökulma. Suomalainen tiedeakatemia, Helsinki. acadsci.fi/sofi/wp-content/uploads/Tieteen_ja_paatöksenteon_vuorovaikutus_eilen_tanaan_ja_huomenna_2021_Sofi.pdf

KUVA: KAI SALONEN

www.turku.fi/kaupunkitutkimus